Dr. Hudák Mihály – főosztályvezető
Kondor Krisztina – osztályvezető

Felügyeleti Akadémia - 2026

A BELSŐ ELLENŐRZÉSSEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK, COMPLIANCE. AZ MNB FŐBB VIZSGÁLATI TAPASZTALATAI, FŐBB TÍPUSHIBÁK BEMUTATÁSA

TARTALOM

Bevezető

- Vizsgálati jelentés átalakítása
- Belső ellenőrzéssel szembeni elvárások

Belső védelmi vonalak

- Belső védelmi vonalak általános bemutatása
- Compliance és belső ellenőrzés határának általános bemutatása
- Compliance
- Belső ellenőrzés
- Csoportszintű működés elvárásai

BVV ajánlás módosítása

Főbb típushibák az átfogó vizsgálat témáiban

BEVEZETŐ

MNB VIZSGÁLATOK-TERVEZETT VÁLTOZÁSOK

- Fókuszált átfogó vizsgálatok
- Cél és témavizsgálatok
- Jelentés tartalma, szerkezete
- Nyomonkövetés
- Szorosabb együttműködés

BELSŐ ELLENŐRZÉSI TERÜLETEK SZEREPE A VIZSGÁLATOKBAN ÉS A VIZSGÁLATOK KÖZÖTTI MUNKÁBAN

- **Egycsatornás kommunikáció:**
  - A **kontrollfunkciók biztosításának** eszköze
  - Az **információáramok ismerete**
- **Koordináció & technikai feltételek biztosítása:**
  - A vizsgálatok **eredményes lefolytatásához szükséges körülmények** – előzetes egyeztetés alapján (pl.: szabályzattárhoz, alaprendszerekhez való hozzáférés)
  - **Megfelelő online platformra** történő meghívók kiküldése
  - **Vizsgálatokban közös time-management** az MNB felelős szervezeti egységével (interjúk, prezentációk szervezése – ütemes lefolytatás)
  - A banki **szakterületek koordinációja** (adott kérdéskörben a megfelelő szakterület kerüljön bevonásra mind a vizsgálatokban, mind pedig a vizsgálatok közötti megkeresések esetében)
- **Minőségbiztosítási funkció:**
  - **Határidők betartatása** (mind a vizsgálatokban, mind pedig a vizsgálatok közötti tevékenységben)
  - Banki **válaszok &** nyilatkozatok **felülvizsgálata**
    - **Kérdés – válasz kapcsolat** helyességének ellenőrzése
    - Az adott **válasz minőségének** ellenőrzése
    - Egymásnak **ellentmondó nyilatkozatok** kiszűrése
    - **Illetékesség figyelése**

Egycsatornás kommunikáció

Koordináció & technikai feltételek biztosítása

Minőségbiztosítási funkció

AZ INTÉZKEDÉSEK HATÁRIDŐINEK MEGHATÁROZÁSA

- Feltárt hiányosság működésre gyakorolt hatása, kiterjedtsége
- Intézményi visszajelzés a hiányosság felszámolásának megkezdéséről, illetve megszüntetéséről
- Intézményi visszajelzés a hiányosság megszüntetésére vállalt határidőről
- Vállalat határidő hiányában felügyeleti mérlegelés alapján

AZ INTÉZKEDÉSEK NYOMON KÖVETÉSE ÉS ELLENŐRZÉSE

- **Koordináció és kontroll:**
  - Intézkedések kapcsán egyértelmű **banki felelősök megjelölése**
  - Belső nyomon követés (az intézkedések **ütemes teljesítését figyelendő**)
  - Teljesítési **határidők sértésének megfelelő időben történő észlelése**
- **Kommunikáció a Felügyelettel:**
  - Határidő **hosszabbítási kérések időben történő benyújtása**
  - Határidő **hosszabbítási kérések indokainak megfelelő részletezése és alátámasztása**
- **Evidenciák:**
  - Az **intézkedések teljesítésének elfogadásához kellő megalapozottságú teljesítési beszámoló megküldése és a szükséges evidenciák** beszerzése
  - A vonatkozó **evidenciák átadása** a Felügyelet részére

Folyamatos koordináció és kontroll

Kommunikáció a Felügyelettel

Megfelelő evidenciák bemutatása

BELSŐ VÉDELMI VONALAK

BELSŐ KONTROLL KERETRENDSZER

1. védelmi vonal

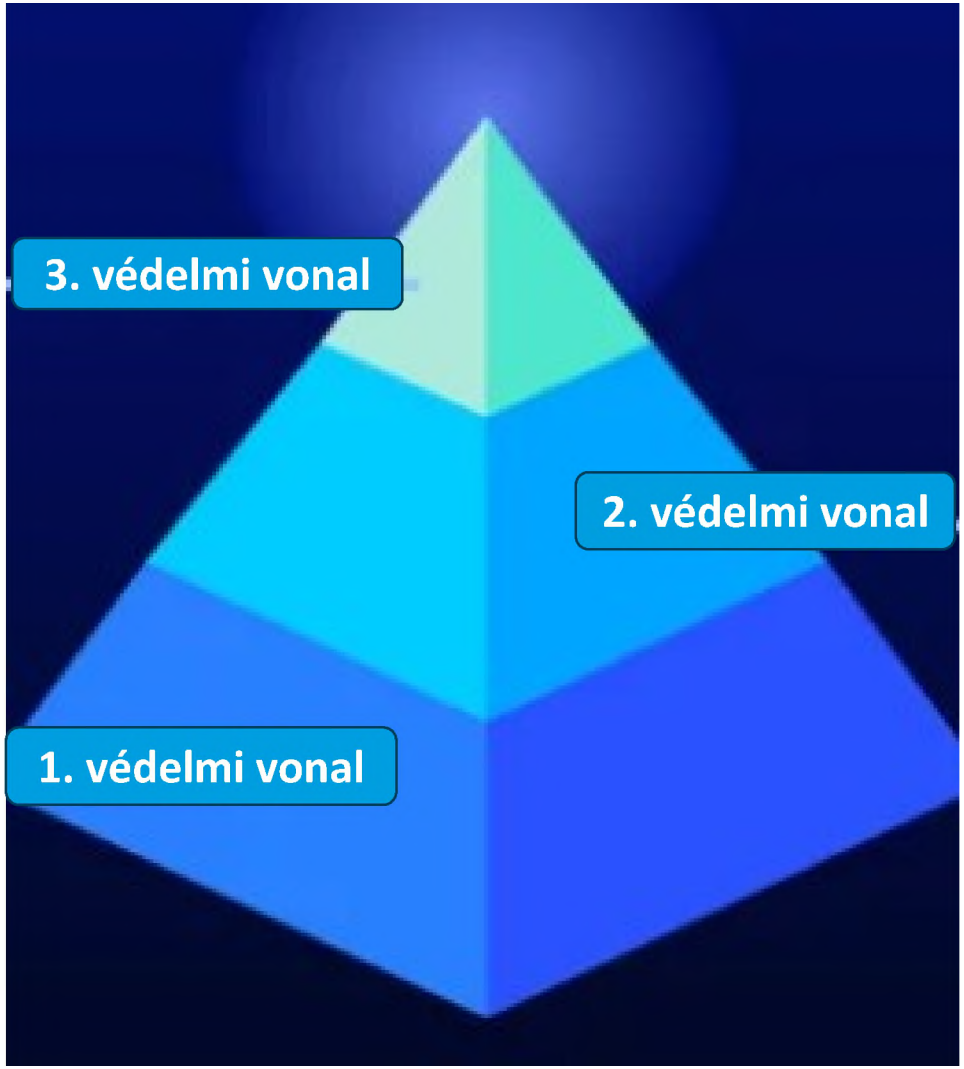
- Üzleti és operatív területek (folyamatba épített kontrollok, vezetői ellenőrzés, Segregation of Duties, 4szem elv)
- Operatív kockázatkezelés

2. védelmi vonal

- Compliance (jogszabályoknak történő megfelelés biztosítása)
- Kockázati kontroll funkció (kontrollok monitorozása, szabályok és keretrendszerek kialakítása, támogatás és ellenőrzés)

3. védelmi vonal

- Belső Ellenőrzés (független, utólagos bizonyosság, teljes kontrollrendszer hatékonysága)

COMPLIANCE VS BELSŐ ELLENŐRZÉS

Szempontok

- belső kontrollfunkció: 2nd vs 3rd level
- különböző célokat szolgál
- kockázatértékelési szempontok
- munkamódszer különböző
- eltérő riporting út
- CO-t a BE vizsgálja

Compliance (CO):

- A megfelelés érdekében kockázatértékelés alapján kontrollokat épít be, mely kontrollokkal ellenőrzi az első védelmi vonalak tevékenységeit.

Belső Ellenőrzés (BE):

- Ezen kontrollok független, utólagos ellenőrzését végzi.
- Ellenőrzi a másodszintű védelmi vonalat, de fontos az együttműködés és információmegosztás a védelmi vonalak között!
- A függetlenség, az objektivitás, és az összeférhetetlenség megelőzésének biztosítása érdekében nem láthat el az első két védelmi vonal hatáskörébe tartozó operatív feladatokat (pl. fraud felderítés/kivizsgálás, névtelen bejelentések kezelése, stb.).

COMPLIANCE

COMPLIANCE FÜGGETLENSÉGE

Több elemből álló elvárásrendszer, mely a BVV ajánlásban kerül részletezésre

1. operatív feladatvégzéstől független - nem végez olyan tevékenységet, amely az ellenőrzési körébe tartozik

2. szervezetileg elkülönül azoktól a területektől, melyek ellenőrzésére hivatott

3. compliance munkavégzésének befolyásolása korlátozott

4. compliance vezető kiválasztásának, kinevezésének és elmozdításának eljárása szabályozott

5. közvetlen beszámolás a felsővezetés/vezető testület irányába (személyes megjelenés 1x/év)

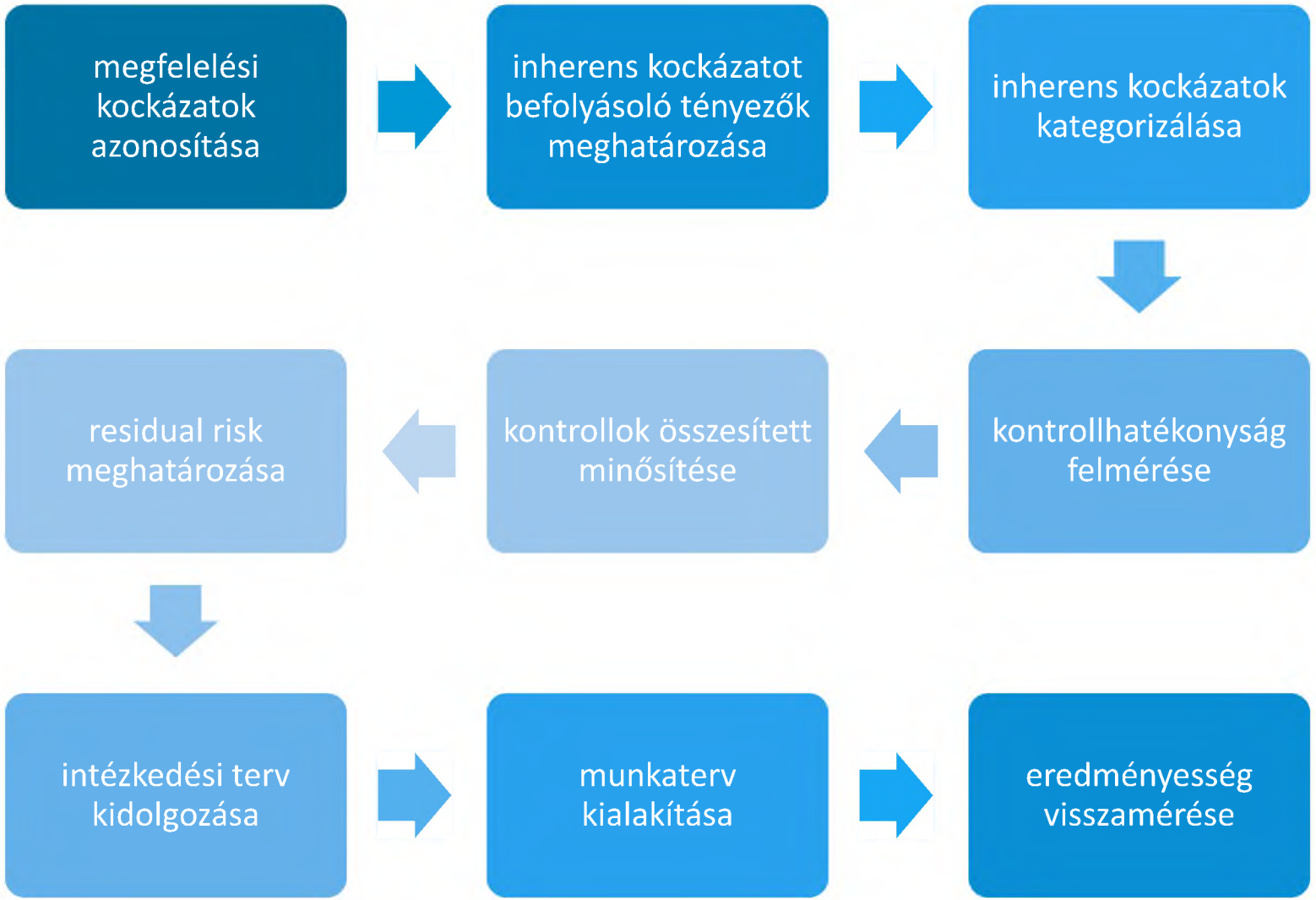
6. javadalmazása nem veszélyeztetheti az objektivitást és független az ellenőrzött terület teljesítményétől

7. munkavégzéshez szükséges erőforrások biztosítása, információhoz való hozzáférés akadálytalan

COMPLIANCE FELADATOK

megfelelőségi kockázatok azonosítása, mérséklése, kezelése	szervezet működése megfeleljen a hatályos jogszabályi és egyéb szabályozói elvárásoknak	adatvédelem, titokvédelem, GDPR	összeférhetetlenség, érdekkonfliktusok kezelése	bennfentes kereskedelem és piacbefolyásolás
pénzügyi és befektetési szolgáltatások elkülönítése (kínai fal)	külső és belső csalások megelőzése és kezelése	pénzmosás megelőzés	ESG compliance vonatkozásai	MiFIDII A Tőkepiaci Compliance funkció, SafeguardingOfficer
etikai kódex	panasz monitoring, fogyasztóvédelem	hatósági kapcsolatok	whistleblowing	compliance szemlélet és tudatosság növelése
riporting	fit and proper			

KOCKÁZAT ALAPÚ MŰKÖDÉS

ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG ÉS ÉRDEKKONFLIKTUS

Többrétű érintetti kör:

- vezető tisztségviselők, alkalmazottak (új és meglévő munkavállalók)
- szállítók (beszállítók, kiszervezett tevékenységet végzők)
- partnerek (értékesítési csatorna szereplői)
- követeléskezelők és követelésvásárlók
- értékbecslők

Elvárás a kapcsolódó vizsgálati módszertan szabályozottsága, a szabályzatok megfelelő szinten történő jóváhagyása (IG), ellenőrzések dokumentálása.

Összeférhetetlenség a hitelezési tevékenységben > megfelelés a Hpt. 144.§ (1) és (2) bekezdések elvárásainak, mely **nem keverendő a kapcsolt személyekre vonatkozó paragrafussal**! A Hpt. 144.§ (1) és (2) tágabb személyi kört határoz meg. Az érintettek nem vehetnek részt olyan döntés előkészítésében és olyan döntésben, amelyhez saját magának, közeli hozzátartozójának vagy a közvetlen és közvetett tulajdonában álló vállalkozásnak üzleti érdeke fűződik.

COMPLIANCE FEJLŐDÉSE

SZABÁLYOZÁSBAN

Múlt

- Csak ajánlás szintjén voltak elvárások -> egyes intézmények nem kellő hangsúlyt fektettek a funkcióra

Jelen

- A funkció erősítése jogszabályhellyel (Hpt. 153/A. §)
- Feladatok bővülése ajánlások szintjén (Fit&proper, ESG)

GYAKORLATBAN A FELÜGYELT INTÉZMÉNYEKNÉL

Múlt

- Kockázatértékelés hiánya
- Hiányos vizsgálati dokumentálás
- Szervezeti compliance kultúra még csak kialakulóban

Jelen

- Mára minden bankban van compliance kockázatértékelés
- A dokumentáltság megfelelése jelentősen javult a compliance tevékenységben
- A compliance kultúra a bankok többségénél kimagaslóan jónak tekinthető

BELSŐ ELLENŐRZÉS

BELSŐ ELLENŐRZÉS FÜGGETLENSÉGE

BELSŐ ELLENŐRZÉS FÜGGETLENSÉGE, HELYE A SZERVEZETBEN

- Min. 1 fős Belső Ellenőrzés kell (bankok esetén MNB elvárás a min. 2 fő), az FB alatt közvetlenül elhelyezve.
- Belső Ellenőrzés vezetőjének munkaviszonyára vonatkozó Hpt. előírások.
- Összeférhetetlenség tilalma: számára egyéb feladatokat alapvetően az FB határozhat meg, saját tevékenységi körén kívül nem hozhat döntéseket.
- Erőforrások és hatáskörök biztosítása a vezetőség részéről.

Mit jelent ez és miért fontos?

- A belső ellenőrzés ki kell terjedjen a szervezet egészére és függetlennek kell lennie az auditált területektől/tevékenységektől. Ezért a belső ellenőrzés más részlegekkel nem vonható össze, az ellenőrzésen kívül más feladatkörrel, mely érdekkonfliktushoz vezethet, nem bízható meg.
- A belső ellenőrzési funkció függetlensége garantálja, hogy az ellenőrök mentesek a szervezet napi operatív döntéseitől és befolyásaitól, ami alapvető feltétele annak, hogy tevékenységük során objektív véleményt formálhassanak.

HATÁSKÖR, SZABÁLYOZOTTSÁG

A BELSŐ ELLENŐRZÉS HATÁSKÖREI

- Minden irányítási és menedzsmenti döntésről és határozatról értesülnie kell.
- Feladata ellátása körében hozzáférhet minden információhoz, dokumentumhoz, személyhez és helyiséghez. Fontos a célhoz kötöttség, csak az egyes megbízások végrehajtásához rendelkeznek korlátlan hozzáférési joggal.

A BELSŐ ELLENŐRZÉS ELVÁRT SZABÁLYOZOTTSÁGA

1. **Magas szintű, alapelveket lefektető politika** (FB jóváhagyással, a BVV ajánlás várja el)
2. **Részletes eljárási rend, szabályzat** (IG jóváhagyással, a Hpt. és a BVV ajánlás elvárása)

Fontos:

A gyakorlatban lehet egyetlen egységes szabályzata, de az legyen teljeskörű, évente felülvizsgált és az FB és IG által is jóváhagyott!

BELSŐ ELLENŐRZÉS ALAPVETŐ TEVÉKENYSÉGEI

Bizonyosságot adó tevékenység (assurance):

- maga az auditálás, folyamatok és kontrollok objektív vizsgálata (éves tervezés, a vizsgálat és annak szakaszai, jelentéskiadás, follow-up)

Tanácsadói tevékenység (advisory): *

- szabályzatok és új termékek véleményezése
- részvétel munkacsoportokban, projektekben,
- management támogatása az erőforrásokkal, szervezettel, gazdálkodással kapcsolatban

De: a független Belső Ellenőrzés nem láthatja el másik védelmi vonal feladatát, nem vezethet be helyette adatalapú (vagy más) kontrollt, a belső ellenőrzésnek egyetlen folyamat, rendszer vagy eljárás esetén sem feladata kontrollok/ellenőrzések kidolgozása, bevezetése, végrehajtása!

* Jogszabályi hátterét a BVV ajánlás adja (pl. 157., 189., 190. pontok), melybe az EBA guideline (217. pont) lett átültetve, illetve az ajánlás pontosítja a Hpt. általános követelményit is. Emellett a 2024-ben felülvizsgált IIA normák (V. fejezet) is fogalmaznak meg elvárásokat.

IPARÁGI JÓ ÉS ROSSZ GYAKORLATOK

Jó gyakorlat mindaz, ami túlmutat a jogszabályi és ajánlási követelményeken, például:

- negyedéves beszámolás
- komplex informatikai támogatórendszerek és adatelemzési/adatbányász eszközök
- kiterjedt tanácsadói tevékenység

Példák rossz gyakorlatra (nem megfelelés):

- elmarad a beszámolás vagy a BE szabályzat felülvizsgálata/jóváhagyása
- erőforráshiány, lefedetlen szakterületek
- az éves tervezés hiányos, jogszabályi/felügyeleti elvárások nem kerülnek beépítésre
- tervmódosításra nincs FB jóváhagyás
- nyomonkövetési folyamat nem hatékony
- operatív és összeférhetetlen feladatok ellátása
- szabályzatok, új termékek véleményezésében nem vesz részt a BE
- a terület nem közvetlenül az FB alatt helyezkedik el
- csoportszintű auditterv hiánya
- operatív szabályok, módszertanok szabályzati hierarchián kívüli szerepeltetése
- IT támogatottság hiánya

A BELSŐ ELLENŐRZÉS ELŐTT ÁLLÓ AKTUÁLIS KIHÍVÁSOK

- tanácsadói tevékenység kiemelt szerepe
- nagyobb hangsúly kerül a belső ellenőrzési stratégiára
- kapcsolatteremtés, intézményen belüli együttműködés és kommunikáció
- védelmi vonalak közötti hatékony kooperáció
- fokozottabb hangsúly a teljesítménymérésen, magasabb elvárások a minőségértékelésben
- agilis módszertan bevezetése az ellenőrzésben
- adatbányász/adatelemzési módszerek, digitalizáció a belső ellenőrzési feladatok ellátásának támogatására
- mesterséges intelligencia használata és ellenőrzése
- vizsgálatok és tanácsadás során kiemelt témák: kiberbiztonság és csalási kockázatok, digitalizáció, adatvédelem, fenntarthatóság (ESG), harmadik feles kockázatkezelés, informatikai irányítás, vállalatirányítás értékelése

CSOPORTSZINTŰ MŰKÖDÉS ELVÁRÁSAI

CSOPORTSZINTŰ MŰKÖDÉS ÁLTALÁNOSAN

BVV AJÁNLÁS ALAPJÁN

Bankcsoport esetén a belső védelmi vonalakat csoportszinten is ki kell alakítani, a csoportirányítónak irányítási és felvigyázási funkciót kell kialakítania és működtetnie a csoport tagjai tekintetében. A belső védelmi vonalak csoportszintű kialakítása és működtetése során a belső védelmi vonalak minden részterületén elvárt a csoportként történő működés sajátosságainak, kockázatainak figyelembevétele.

A védelmi vonalak csoportszintű kialakításának és működtetésének legfontosabb eszközei:

- A tevékenység jellegével összhangban kialakított csoportszerkezet, szervezeti felépítés és működési struktúra, felelősségi, hatásköri és jelentési rendszer.
- Csoportszintű belső irányítási és kontroll politikák elfogadása és gyakorlati alkalmazása.
- A csoporttagok belső irányítási és kontroll funkciói tekintetében irányítási, felvigyázási funkciók gyakorlása.
- Csoportszintű belső kontroll funkciók kialakítása és működtetése.

Fontos: Külföldi anyavállalat esetén is meg kell felelni a hazai jogszabályi előírásoknak és az MNB ajánlásokban foglaltaknak, azokat nem írhatja felül anyavállalati elvárás!

COMPLIANCE CSOPORTSZINTŰ MŰKÖDÉSE

Bankcsoport esetén a compliance funkciót is csoportszinten szükséges kialakítani.

A compliance csoportszintű kialakításának és működtetésének legfontosabb eszközei:

- az irányító pénzügyi szervezet esetében az MNB elvárja, hogy kijelölésre kerüljön a csoportszintű megfelelésért felelős vezető, aki felelős a csoportszintű megfelelőségbiztosítási funkció egységének biztosításáért
- anyavállalati compliance által meghatározott módszertan és keretrendszer - beleértve a compliance kockázatértékelést - alkalmazása a leányvállalati compliancen (az egyedi sajátosságok figyelembe vételével) → ennek alkalmazását a csoportirányítónak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie, ellenőriznie kell
- riportok csoportszinten kerüljenek bemutatásra a vezető testületek felé

BELSŐ ELLENŐRZÉS CSOPORTSZINTŰ MŰKÖDÉSE

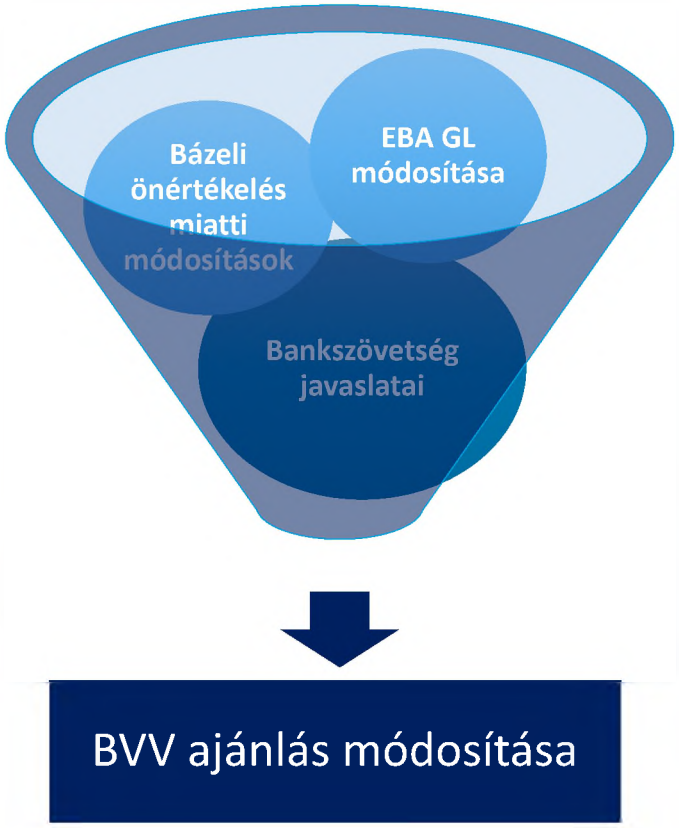
Bankcsoport esetén a belső ellenőrzési funkciót is csoportszinten kell kialakítani.

A belső ellenőrzés csoportszintű kialakításának és működtetésének legfontosabb eszközei:

- anyavállalati belső ellenőrzés által meghatározott módszertan és keretrendszer alkalmazása a leányvállalati belső ellenőrzésen (az egyedi sajátosságok figyelembe vételével) → ennek alkalmazását a csoportirányítónak folyamatosan figyelemmel kell kísérni, kontrollálni kell
- leányvállalati belső ellenőrzés rendszeres beszámolója az anyavállalati BE felé
- leányvállalati munkatervek egyeztetése/jóváhagyatása az anyavállalati belső ellenőrzéssel
- csoportszintű audittervek összeállítása és bemutatása az anyavállalati BE által a csoportirányító IG-nek/FB-nek
- csoportszintű auditok lefolytatása az anyavállalati belső ellenőrzés által/közreműködésével

BVV AJÁNLÁS MÓDOSÍTÁSA

BVV AJÁNLÁS MÓDOSÍTÁSA

- EBA GL:
  - várható időpontja 2026. III. negyedéve
- Bázeli önértékelés:
  - CRO elmozdítása (jóváhagyás, nyilvánosságra hozatal)
- Bankszövetségi javaslatok:
  - Egyeztetés, visszajelzés megtörtént
- Egyéb:
  - Ajánlás címzetti köre
  - Compliance-szal kapcsolatos elvárások aktualizálása

LEGFŐBB HIÁNYOSSÁGOK AZ UTÓBBI ÉVEKBEN

VÁLLALATIRÁNYÍTÁS

Javadalmazási politika hiányosságai, egyéb javadalmazási szabályzatokkal való inkonzisztencia;

Javadalmazási politika felülvizsgálata kapcsán szakterületi véleményezés elmaradása, visszamenőleges hatály alkalmazása, dokumentáltság hiánya;

Vezető testületek (IG, FB), bizottságok (javadalmazási bizottság, kockázatvállalási-kockázatkezelési bizottság) Hpt. szerinti feladataikat nem-, vagy nem megfelelően látják el;

Egyszemélyes döntéshozatal a javadalmazási politika végrehajtásában;

Azonosított munkavállalók nyilvántartása nem megfelelő;

Adatszolgáltatási hiányosságok, valamint a nyilvánosságra hozatali jelentéssel való inkonzisztencia – de összességében javuló a tendencia.

JAVADALMAZÁS

VÁLLALATIRÁNYÍTÁS

- Szabályozási hiányosságok
- Előzetes értékelések és monitoring dokumentációk hiánya/nem megfelelősége
- Bejelentési, nyilvántartási problémák
- Megkötött szerződés nem megfelelő
- BCP és kilépési tervek hiánya, vagy nem teljes körűsége

Kiszervezés

BELSŐ KONTROLLOK

BELSŐ ELLENŐRZÉS

- Ellenőrzési tervezés nem megfelelő
- Ellenőrzési feladat elmaradása
- Csoportirányítói szerep/kontrollok hiányosságai
- Erőforráshiány
- Tanácsadói tevékenység hiányosságai
- Szabályozási hiányosságok
- Lejárt feladatok aránya magas, nyomonkövetés nem megfelelő
- A Belső ellenőrzés függetlensége nem valósul meg

BELSŐ KONTROLLOK

FRAUD MANAGEMENT

- Belső fraud kockázat megelőzése, monitoringozása nem kialakított
- 14 napos összefüggő szabadság kezelése, ellenőrzése
- Hitelezési folyamat egészét lefedő fraud szempontok kialakítása és alkalmazása
- Online hitelfelvétel nem jelenik meg inputként a pénzforgalmi tranzakciók monitoring rendszerében
- Szabályzat nem a megfelelő szinten kerül jóváhagyásra
- A Belső ellenőrzés nem vizsgálja 3 évente a területet

BELSŐ KONTROLLOK

- BVV ajánlás elvárt elemeinek hiánya a compliance politikában/szabályzatban
- Összeférhetetlenséggel kapcsolatos dokumentációs és szabályzati hiányosságok
- Kockázatértékelés nem terjed ki minden releváns compliance kockázatra
- Compliance függetlensége nem valósul meg teljeskörűen
- ESG kockázatok nem kerülnek beépítésre a megfelelőségi kockázatok közé
- Kontrollhiányosság a Hpt. 144. § (1), (2) szerinti összeférhetetlenségek szűrésére
- Szabályzatok nem megfelelő szinten történő jóváhagyása

COMPLIANCE

BELSŐ KONTROLLOK

- Függetlenséget sértő kialakítás
  - a terület nem rendelkezik külön, független vezetővel
  - nem megfelelően rögzítettek a vezető elmozdítására vonatkozó szabályok
  - operatív kockázatkezelés, valamint a kockázati kontroll feladatai keverednek
- Kockázati kontroll vezetője nem, vagy nem minden kockázatról számol be az illetékes testületek részére

KOCKÁZATI KERETRENDSZER

KOCKÁZATI STRATÉGIA,
KOCKÁZATVÁLLALÁSI POLITIKA

Szabályozási hiányosságok

Portfolió limitrendszer, koncentrációs limitek hiányosságai

KOCKÁZATI KERETRENDSZER

SZABÁLYOZÁSI KERETRENDSZER

- Szabályozási hierarchia nem megfelelő kialakítása
- Jogszabályoknak, MNB ajánlásoknak nem megfelelő jóváhagyói szintek meghatározása
- Nem megfelelően kialakított véleményezési, jóváhagyási folyamatok
- Felülvizsgálatok szabályai nem megfelelőek, azok elvégzése nem naprakész
- Anyabanki szabályzatok alkalmazásának, implementálásának szabályai nem megfelelőek
- Egyes folyamatok szabályozása hiányos
- Érdemi csoportirányítói kontroll hiánya
- Szabályozási keretrendszer és gyakorlat inkonzisztenciája

KOCKÁZATI KERETRENDSZER

IT TÁMOGATOTTSÁG, PROJEKTMENEDZSMENT

- Szabályozási hiányosságok
- IT erőforráshiány
- Kockázatvállalási folyamat nem megfelelő IT támogatottsága

ADATSZOLGÁLTATÁSI KERETRENDSZER

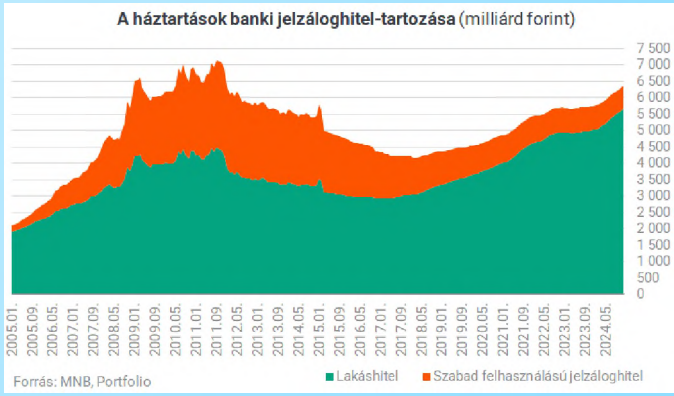
Kontrollhiányosság

- Alapadatokon végzett adattárházi kontrollok,
- Folyamatba épített ellenőrzések,
- A kész jelentések utólagos kontrolljai vonatkozásában, sok intézmény az MNB által biztosított, úgynevezett warning típusú jelzéseket sem építi be kontrollfolyamataiba, holott azok készen rendelkezésre állnak az intézmények számára.

19/2022-es MNB ajánlásnak való megfelelés hiányosságai

- Az egyes adatszolgáltatások részletes leírásának hiánya
- Felelősségi körök nem megfelelő meghatározása
- Adatdefiníciós szótár hiánya, nem megfelelősége
- Incidensregiszter nem informatív tartalommal való vezetése
- Jelentésleltár teljeskörűségének, naprakészségének hiánya

Hitelkockázat

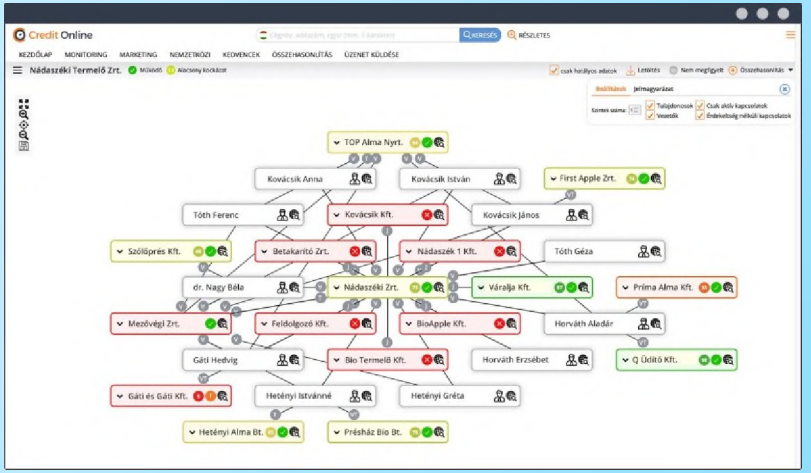
Limitkezelés

- **CLE Táblák** töltése az intézményeknél sok esetben hibásan történik
  - CRM technikák nem megfelelő alkalmazása,
  - Alapul szolgáló eszközök jelentésének hiánya (CRR 390. cikk (7) bekezdés),
- Nem megfelelő belső limitrendszer kialakítása,
- Nem megfelelő / nem informatív belső VIR kialakítása.

Ügyfélcsoport

- Ügyfélcsoportok rögzítésére és nyilvántartására vonatkozó szabályzati előírások teljeskörűségének hiánya,
- Ügyfélcsoport képzés során gazdasági kapcsolatok figyelembevételének elmaradása,
- Központi kormányzatok ügyfélcsoportképzésével kapcsolatos hiányosságok, alternatív módszer nem megfelelő alkalmazása,
- **Nyilvántartások** nem naprakész vezetése,
- Bankcsoport esetében a **bankcsoport szintű ügyfélcsoport képzési és információ áramlási folyamatok** nem megfelelő szintű szabályozása és gyakorlati alkalmazása

LIMITKEZELÉS,
ÜGYFÉLCSOPORTKÉPZÉS

Hitelkockázat

Lakossági hitelbírálati folyamat

- A **jövedelemarányos törlesztőrészlet és hitelfedezeti arány** mutatókhoz (JTM, HFM) kapcsolódó adatok adatminősége a HITREG adatszolgáltatásban több esetben is problémásnak mutatkozott
- A vonatkozó MNB körlevél a prudens hitelezői magatartással ellentétesnek tartja a **fogyasztási hitelek önerőként való figyelembevételét** a jelzáloghitelezés és a gépjárműhitelezés vonatkozásában. A körlevélben foglalt elvárások teljesítését, a vonatkozó belső ellenőrzési riport MNB részére történő megküldését az MNB hangsúlyosan elvárja!

Vállalati hitelbírálati folyamat

- A **hitelelőterjesztések színvonala és tartalma** bár javult az elmúlt években, egyes intézményeknél még mindig tapasztalhatók jelentős hiányosságok;
- Hitelezési Politika / Kockázati Stratégia előírásaitól való eltérés nem megfelelő, vagy hiányos indoklása,
- Hitelkockázatvállalási döntések nem megfelelő szabályozása és gyakorlata (pl: döntési szint megállapításához nem minden kitettség típus, illetve ügyfélcsoportképzés összerendelési szabály kerül figyelembevételre)
- A **szerződéskötési és a folyósítási feltételek** teljesülésének ellenőrzése megtörténik, a feladatok elvégzése azonban nem minden esetben kerül kellő részletezettséggel (tételes check list) dokumentálásra;

LAKOSSÁGI-, ÉS VÁLLALATI HITELBÍRÁLATI FOLYAMAT

Hitelkockázat

Lízing folyamat

- A **hitelelőterjesztések** információtartalma, négy szem elvű ellenőrzése hiányos
- Hitelezési Politika / Kockázati Stratégia előírásaitól való eltérés nem megfelelő, vagy hiányos indoklása
- **HBNY bejegyzés** késedelmesen valósul meg
- **Szerződéses dokumentumok** kezelésének – partnerek általi beküldésének, hiányzó dokumentumok pótlásának - folyamata késedelmesen valósul meg, vezetői kontrollok nem kellően hatékonyak

KHR

- A jogszabályban előírt **adattovábbítás** nem történik meg **határidőben**
- **Hibalisták kezelésének folyamata** nem megfelelő
- **Követelésértékesítéshez, állományátruházáshoz** kapcsolódó KHR folyamatok késedelmesek

LÍZING FOLYAMAT,

KHR

Hitelkockázat

- Nem kerül kialakításra teljeskörű monitoring szabályozás, nincs **end-to-end folyamat** (feladatok, határidők, felelősök meghatározása).
- **Elhúzódnak a monitoring folyamatok**, melyek késői WO átadást eredményeznek, ezáltal veszteséghez vezethetnek.
- **Nincsenek összesítve a kockázatok a monitoring lapon**, sok esetben csak minimális információ-tartalmúak, így valós intézkedés sem történik.
- **Rendszertámogatottság** minimális, hiányosak a támogató/kontroll riportok, illetve az elvégzetlen monitoring feladatok vezetői nyomonkövetése nem megfelelő.
- **Biztosítéknyújtók monitoring folyamatára** vonatkozó szabályozás és monitoring gyakorlat hiányos.
- **Projektügyletek monitoring folyamata** nem megfelelően dokumentált. MNB Ajánlás szerinti szempontok dokumentált ellenőrzése nem történik meg negyedéves gyakorisággal.
- **EWS-ek nem megfelelő működése a** szabályozási anomáliák vagy az IT támogatottság hiánya miatt (késői jelzések, hibás jelzések, illetve rossz ügykezelési besorolások).

MONITORING

Hitelkockázat

- A problémás ügykezelés alatt álló ügyletek nem megfelelő **elkülönült nyilvántartása** -> hibás HITREG adatszolgáltatás
- **Döntési hatáskörök** nem megfelelő kialakítása, a problémás kitettségek kezelésével foglalkozó terület képviseletének hiánya bizottsági döntésekben, 4 szem elvének hiánya a döntésekben
- **Előterjesztések** tartalmi hiányosságai
- **Külső partner compliance vizsgálatának** elmaradása, szabályzat és gyakorlat összhangjának hiánya
- **Külső követeléskezelők** 3 évenkénti pályáztatásának elmaradása
- **Követelésértékesítés** esetén a pályáztatás elmaradása
- **Lízing ügyletek** esetében nem megfelelő a **felmondás és egyösszegűsítés** folyamata, kifogásolt **reaktiválás** gyakorlat

PROBLÉMÁS ÜGYKEZELÉS

Default, NPL, IFRS9 értékvesztés

Követelésminősítés

- Csoportszinten inkonzisztens default fogalom
- Csoportszinten hibás default azonosítás
- A 39/2016. (X.11.) MNB rendelet 5.§ b) bekezdés nem következetes alkalmazása („Az intézmény nem teljesítő kitettségként kezeli az olyan kitettséget, amely esetében az adós pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján feltételezhető, hogy a fedezetek realizálása nélkül az adós nem lesz képes az ügyletből származó kötelezettségeinek összegét teljes egészében visszafizetni, függetlenül attól, hogy a követelés késedelmes-e, illetve, hogy a késedelem milyen régóta áll fenn,")
- Default és staging folyamatok aszinkronitása

Értékvesztésképzés

- FRS9 modell alapú értékvesztésképzés hibái – modell paraméterezés, modell validáció, modell dokumentáció
- Egyedi értékvesztés kalkuláció során nem kellően megalapozott szcenáriók alkalmazása
- A szcenáriók súlyozásánál nem egyenszilárd megközelítés alkalmazása, az alkalmazásra kerülő szcenáriók hiányos indoklása
- Az IT támogatás kizárólag az előírt két cash flow szcenárió alkalmazását támogatja (amelyek közül az egyik jellemzően a szerződésszerű teljesítés), nem téve lehetővé indokolt esetben a DCF kalkuláció megfelelően árnyalt, konkrét ügylet körülményeire történő kialakítását
- EVAN adatszolgáltatási hibák

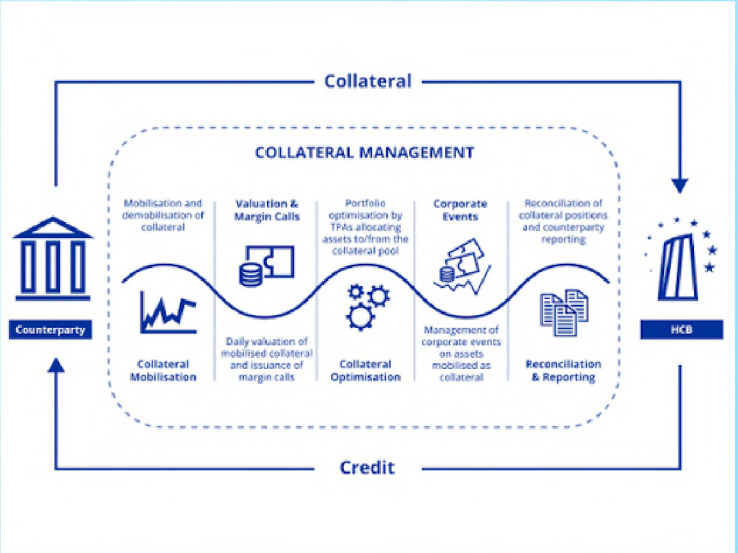
FEDEZETKEZELÉS

Fedezetek hibás jelentése a **HITREG-be** e

Kereskedelmi ingatlanportfólió évente történő átértékelési folyamatának hiányosága

A tapasztalati megtérülési ráták adatai alapján számított diszkontfaktorok éves felülvizsgálatának elmaradása

Ingatlan biztosítás megszűnésének törlése a tőkeszámítás kapcsán

Tőkekövetelmény számítás - szavatoló tőke

- A tőkekövetelmény számításhoz szükséges adatok nem megfelelő rendelkezésre állása, vagy nem megfelelő adatminősége.
- A kitettségek helytelen besorolása a CRR szerinti kitettségi osztályokba.
- A KKV kitettségek tőkekövetelmény kedvezményének alkalmazása az előfeltételek nem teljesítése ellenére.
- Adatszolgáltatási hibák, hiányosságok.
- Fedezetnyilvántartási hiányosságok.
- Szabályozási hiányosságok.
- Szavatoló tőke korrekció hiánya az MRP szervezetnél lévő saját részvény állománnyal kapcsolatban.
- A szavatoló tőke kalkulációban az immateriális javak, a halasztott adókövetelés levonása, a kisebbségi részesedés téves meghatározása.

SZÁMVITEL

Számvitel

- A hitelszerződések nem teljeskörű kimutatása a számviteli nyilvántartásokban, és emiatt az adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése nem megfelelő.
- A bank nem határozott meg maradványértéket a használatban lévő eszközeinél.
- A számlarend nem tükrözi a ténylegesen alkalmazott könyvelési gyakorlatot.
- A főkönyvi és analitikus nyilvántartás nem konzisztens egymással.

Részesedések

- A bank a magántőkealapokban történő közvetlen befektetések és közvetett kihelyezések korlátozására nem állított fel megfelelő limitet, a kapcsolódó előterjesztések sem voltak kellően részletesek.
- A bank befektetési szabályzatát a vizsgált időszakban érdemben nem vizsgálta felül.
- A részesedésekre vonatkozó felügyeleti adatszolgáltatás hiányos.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

A prezentációban található képek az interneten szabadon elérhető forrásból származnak.